

Wydział Psychologii
i Kognitywistyki

Przebieg procesu ujawniania się u gejów i jego znaczenie dla rozwoju tożsamości homoseksualnej

Jerzy BANDEL

Wydział Psychologii i Kognitywistyki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wstęp

Rozwój i ujawnianie tożsamości homoseksualnej od dawna stanowią przedmiot zainteresowania badaczy (Cass, 1979; McCarn, Fassinger, 1996; Troiden, 1989 i in.). Niniejsze badanie skupione jest na analizie przebiegu procesu ujawniania się i jego znaczenia dla rozwoju mniejszościowej tożsamości. Ujawnianie tożsamości homoseksualnej zdefiniowano jako intencjonalne ujawnianie informacji o własnej mniejszościowej tożsamości w sekwencji coming outów skierowanych do innych osób, podkreślając procesualny, intencjonalny i społeczny charakter ujawniania się. Współcześnie wiadomo, że ludzie w różny sposób kierują tym procesem, odmiennie go przeżywają i nadają mu różne – pozytywne i negatywne – znaczenia (Welenc, 2018). Dlatego zdecydowano się na analizę narracji – opowieści homoseksualnych mężczyzn o ich ujawnianiu się. Wyniki badania pozwalają podjąć dyskusję z rozpowszechnionymi modelami rozwoju tożsamości homoseksualnej i wnoszą istotny wkład w rozumienie znaczenia aktywizmu społecznego w ramach ruchu LGBT+ dla przemian tożsamościowych aktywistów.

Cel badania

Analiza przebiegu procesu ujawniania się i jego znaczenia dla rozwoju tożsamości homoseksualnej u gejów aktywistów społecznych.

Metoda

- ✓ podejście jakościowe
- ✓ zbieranie danych: wywiady narracyjne inspirowane założeniami Schützego (Soroko, 2009)
- ✓ analiza danych: analiza tematyczna w opracowaniu Braun i Clarke (2006) z kontrolą jakości

Osoby badane

- ✓ 9 gejów w wieku od 26 do 41 lat
- ✓ aktywiści społeczni zaangażowani w działania na rzecz zwiększania widoczności i poprawy funkcjonowania osób LGBT+ w Polsce (poprzez działalność polityczną, edukacyjną, organizację pomocy psychologicznej, działalność w organizacjach pozarządowych, organizację marszów równości)
- ✓ rekrutowani metodą kuli śnieżnej i przez portale społecznościowe

Problemy badawcze

Sformułowano ogólne pytanie badawcze P0: **Jakie znaczenie dla rozwoju tożsamości homoseksualnej u gejów aktywistów społecznych ma proces ujawniania się?** oraz trzy pomocnicze pytania badawcze:

P1: Jak przebiega proces ujawniania się u gejów aktywistów?

Temat 1

- ujawnianie się zaczyna się od coming outu przed samym sobą
- proces ujawniania się trwa całe życie
- sekwencja coming outów jest inna w przypadku każdej osoby

P2: Jakie znaczenia nadają procesowi ujawniania się geje aktywiści?

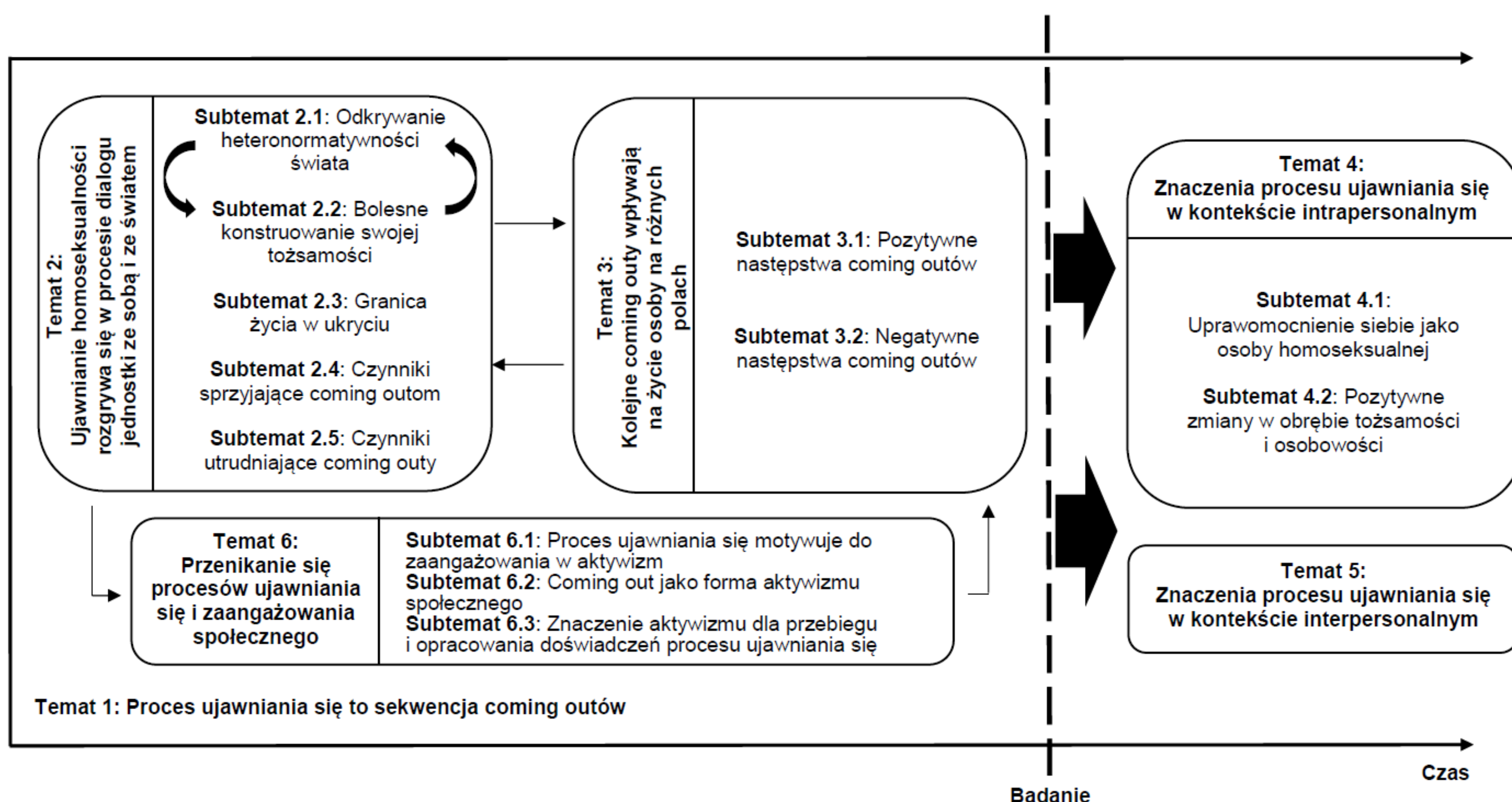
Temat 2, Temat 3, Temat 4, Temat 5

- ujawnianie się odbywa się w procesie dialogu ze sobą i ze światem
- na początku jednostka bada i odkrywa stosunek świata do homoseksualności
- z biegiem czasu tożsamość homoseksualna zostaje zintegrowana w obrębie tożsamości jako jeden z jej aspektów
- badani nadają ujawnianiu się przede wszystkim **pozytywne znaczenia**, m.in. uprawomocnienie tożsamości, wzrost samooceny, ulgę związaną z jawnym życiem, poczucie zgody ze sobą

P3: Jakie znaczenie dla procesu ujawniania się u gejów ma ich aktywność społeczna na rzecz osób LGBT+?

Temat 6

- aktywizm społeczny pozytywnie wpływa na przebieg ujawniania się
- aktywizm umożliwia korzystanie ze wsparcia społecznego
- coming outy traktowane są jako forma aktywizmu społecznego

Rysunek 1. Przebieg procesu ujawniania tożsamości homoseksualnej w świetle wyników badań własnych.

Źródło: opracowanie własne.

Bibliografia

- Bandel, J. (w przygotowaniu). *Coming out. Ujawnianie i rozwój tożsamości homoseksualnej w świetle teorii i badań psychologicznych*.
- Braun, V., Clarke, V. (2006). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77–101.
- Cass, V. C. (1979). Homosexual Identity Formation: A Theoretical Model. *Journal of Homosexuality*, 4(3), 219–234.
- McCarn, S., Fassinger, R. (1996). Revisioning Sexual Minority Identity Formation: A New Model of Lesbian Identity and its Implications for Counseling and Research. *The Counseling Psychologist*, 24(3), 508–534.
- Soroko, E. (2009). *Wpływanie autonarracji w badaniach psychologicznych. Ocena (auto)narracyjności wypowiedzi*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Troiden, R. (1989). The Formation of Homosexual Identities. *Journal of Homosexuality*, 17(1–2), 43–74.
- Welenc, M. (2018). *Coming out. Studia nad homoseksualną męskością*. Gdańsk: Wydawnictwo Naukowe Katedra.

kontakt do autora:
jerzy.bandel@amu.edu.pl